

STRUČNÝ PŘEHLED HISTORIE PORODNICTVÍ	15
I. STRUČNÁ ANATOMIE PÁNVE A MĚKKÝCH CEST PORODNÍCH	21
Tvrdé cesty porodní	21
Kosti pánevní	21
Pánev novorozeného děvčátka	21
Velká pánev	25
Malá pánev	25
Roviny pánevní a průměry pánevní	25
Pánevní sklon	27
Svaly pánve a pánevního dna	28
Anatomie zevních a vnitřních rodidel	33
Poševní lůno	33
Pochva	34
Děložní čípek	35
Děloha	35
Vejcovody	39
Vaječníky	39
Parovarium	40
Rectum	41
Vesica urinaria	41
Ureter	41
Krevní a lymfatické cévy rodidel	41
Inervace rodidel	43
II. FYSIOLOGIE A FUNKCE ŽENSKÉHO POHLAVNÍHO ÚSTROJÍ	47
Období novorozenecké	47
Projevy na rodidlech. Novorozenecká hormonální krize	47
Období dětské	48
Období dospívání — puberta	49
Menarche	49
Klinické projevy puberty	49
Pohlavní diferenciacce, sekundární pohlavní znaky	49
Období pohlavní dospělosti	51

Neurohormonální regulace	51
Regulace hypothalamo-hypofysární	51
Regulace hypofyso-ovariální	52
Regulace ovario-uterinní	53
Menstruace	55
Klimax (klimaktérium), období přechodu	55
Klimaktérium, menopauza	55
Endokrinologie klimaktéria	56
Klimakterický příznakový syndrom	57
Postklimaktérium a senium	57
III. FYSIOLOGICKÉ TĚHOTENSTVÍ	59
Podstata mateřství	59
Oplození	60
Mužská pohlavní buňka	60
Ženská zárodečná buňka	60
Oplození	64
Změny v ovariu v těhotenství	65
Příprava děložní sliznice	66
Implantace a nidace	67
Těhotenství	69
Vývoj plodu	70
Přehled základních znaků vývoje plodu	72
Výživa plodu	74
Umbilikální krevní oběh	75
Plodové vejce a jeho obaly	78
Decidua	78
Chorion	79
Amnion	79
Plodová voda — liquor amnii	79
Pupečník	81
Placenta	81
Růst dělohy v těhotenství	84
Poloha těhotné dělohy na konci těhotenství	88
Těhotenské změny v organismu ženy	88
Ovarium	88
Změny na rodidlech	90
Změny na ostatních orgánech	90
Adaptace organismu v těhotenství	90
Kardiovaskulární a oběhový systém	92
Dýchací funkce	93
Funkce ledvin a funkce gastrointestinální	93
Váhový přírůstek	93
Hormonální příprava a zabezpečení těhotenství	94

Endokrinologie plodu a novorozence	97
Diagnostika těhotenství	97
Klinická diagnostika	98
Laboratorní diagnostika	99
Biologické zkoušky	99
Diagnosa mrtvého plodu	100
Uložení plodu v děloze	100
Poloha plodu — situs	100
Postavení plodu — positio	101
Držení plodu — habitus	101
Naléhání plodu — praesentatio	101
Porodnické vyšetřování	102
Anamnesa	102
Vyšetřování celkového stavu	103
Zevní vyšetření těhotné	103
Aspekce	103
Perkuse	104
Palpace	104
Auskultace	107
Vyšetření prsní žlázy	108
Měření pánevních rozměrů	109
Vyšetření pochvou	114
Vyšetření per rectum	115
Pomocná vyšetření v těhotenství	116
Laboratorní vyšetření	116
Hormonální poševní cytologie	116
Rentgenová diagnostika	116
Isotopová diagnostika	116
Ultrazvuk	117
Fetální elektrokardiografie	117
Amnioskopie	117
Amniocentesa	117
Klinická genetika	118
Rozpoznání primigravidy od multigravidy	118
Životaspráva těhotné ženy	120
Výživa, pohyb a spánek	120
Vyprazdňování, tělesná čistota	121
Péče o prsy, péče o chrup	121
Oblékání	121
Zaměstnání	122
Tělesné cvičení a sport	122
Sexuální život	122
Prenatální ochrana mateřství	123

IV. POROD	125
Definice	125
Klasifikace	125
Vypočtení termínu porodu	125
Druh porodu	129
Parita ženy	129
Demografické ukazatele	130
Začátek porodu, spouštěcí mechanismus	131
Podmínky fyziologického porodu	132
Zdravotní stav ženy	132
Dosavadní průběh těhotenství	133
Vnitřní rodidla	133
Porodní cesty	133
Kostěná pánev	133
Měkké porodní cesty, dolní segment	134
Hlavička plodu	135
Konfigurace, konformace	138
Porodní síly	139
Děložní tonus	139
Děložní kontrakce	139
Děložní retrakce	141
Břišní lis	142
Průběh porodu	142
Doba přípravná	142
Známky předzvěstné	143
I. doba porodní — doba otevírací	145
II. doba porodní — doba vypuzovací	148
Úloha vaku blan	150
Známky odtékající plodové vody	152
Význam předčasného odtoku plodové vody	153
Porodní mechanismus	154
Mechanismus porodu hlavičky	154
Mechanismus porodu ramének	156
Mechanismus porodu hýždí a trupu	156
III. doba porodní	157
Mechanismus odlučování lůžka	158
Doba poporodní	162
Trvání porodu	162
Kdy má jít žena do porodnického oddělení nemocnice?	163
Příjem rodičky na porodní sál	164
Vaginální či rektální vyšetření?	164
Lékařské vedení porodu. Pomoc při porodu	166
Vedení I. doby porodní	167

Poměr naléhající části k pánevnímu vchodu	168
Vedení II. doby porodní	171
Kdy smí rodička začít tlačit?	171
Spolupráce rodičky ve II. době porodní	173
Porod hlavičky. Chránění hráze	173
Porod ramének	176
Nástřih hráze	179
Vedení III. doby porodní	180
Porod lůžka	180
Známky odlučování lůžka	181
Pomoc při porodu lůžka	183
Známky celistvosti lůžka	183
Celistvost blan	185
Aktivní vedení III. doby porodní	186
Ošetření ženy po porodu dítěte	187
Kontrola rodidel po porodu	188
Ošetření ženy v době poporodní	189
První ošetření novorozence	190
Kredélsace	191
Podvázání a přerušení pupečnicku	192
Porodní nádor	195
Porod v domácnosti	196
První pomoc při překotném porodu	197
Porod mrtvého nebo zruďného plodu	197
Známky proběhlého porodu	198
Zařízení porodnického oddělení nemocnice	199
Komplement porodního sálu	199
Vybavení jednotlivých místností	200
Dokumentace práce na porodním sále	200
Šestinedělí — puerperium	203
Involute rodidel	203
Involute dělohy a děložního hrdla	203
Involute pochvy	204
Involute pánevního dna	204
Involute děložních přívěsků	205
Involute břišní stěny	205
Změny v děložní dutině	205
Očistky-lochie	206
Laktace	207
Kolostrum-mlezivo	207
Sekrece mléka	208
Zástava laktace	209

Klinika šestinedělí	210
Ošetření šestinedělky. Životospráva	211
Gymnastika v šestinedělí	211
Technika kojení	212
Péče o neděлку v domácnosti	212
V. NEPRAVIDELNÉ TĚHOTENSTVÍ, POROD A ŠESTINEDELÍ	215
PATOLOGICKÝ PRŮBĚH TĚHOTENSTVÍ	215
Nepravidelnosti v trvání těhotenství	215
Potrat	215
Potrat samovolný	215
Potrat umělý	225
Předčasný porod	228
Prodloužené těhotenství, opožděný porod	229
Nemoci v těhotenství	229
Gestosy	230
Rané gestosy	230
Pozdní gestosa	233
Těhotenská hepatosa	243
Těhotenské neuropatie	244
Těhotenské dermatosy	244
Některé poruchy endokrinní a metabolické	245
Choroby přidružené	246
Hypovitaminosy	246
Infekční choroby v těhotenství	247
Choroby srdce a cév	250
Onemocnění ledvin a močových cest	251
Choroby krve	253
Potíže trávicí a střevní	254
Choroby nervové soustavy	255
Psychosy	256
Nepravidelnosti rodičel	256
Vulva	256
Pochva	257
Děloha	257
Přívěsky děložní	261
NEPRAVIDELNOSTI PLODOVÉHO VEJCE	262
Nepravidelnost nidace	262
Mimoděložní těhotenství	262
Těhotenství ve vejcovodu	262
Těhotenství vaječnickové	264
Těhotenství břišní	264
Vcestné lůžko	266

Těhotenství v děložním hrdle	269
Nepravidelnosti vaječných obalů	269
Zásněť hroznovitá	269
Chorionepiteliom	272
Poruchy amnia, deciduy a plodové vody	273
Amniální srůsty	273
Předčasné puknutí amnia	273
Předčasné puknutí amnia a choria	273
Puknutí vaku blan v druhé polovině těhotenství	273
Onemocnění deciduy	274
Polyhydramnion	274
Oligohydramnion	276
Nepravidelnosti placenty	277
Nepravidelnosti tvaru placenty	277
Oběhové poruchy v placentě	278
Nádory placenty	279
Infekce placenty	279
Placenta adhaerens	279
Placenta accreta (incretata)	280
Předčasné odlučování lůžka	280
Nepravidelnosti pupečníku	281
Úpon pupečníku	281
Délka pupečníku	282
Zakroucení pupečníku	283
Uzly na pupečníku	283
Změny na pupečnickových cévách	283
Poranění pupečníku	284
Mnohočetné těhotenství	284
Dvojčata	284
Dvojčata dvouvaječná	284
Dvojčata jednovaječná	286
Průběh těhotenství u dvojčat	287
Průběh porodu dvojčat	287
Diagnosa dvojčat	288
Vedení porodu dvojčat	288
Nepravidelný vývoj plodu	289
Veliký plod	289
Zrůdné plody, vrozené vady	292
Hydrocephalus	292
Anencephalus — acranius	293
Meningokele — encephalokele	294
Vývojové vady na krku, hrudníku a břichu	295
Zrůdy podvojně	295

NEPRAVIDELNOSTI POLOHY A DRŽENÍ PLODU	296
Poruchy porodního mechanismu v poloze záhlavím	296
Asynklitické naléhání hlavy na pánevní vchod	296
Abnormální rotace hlavy	299
Hluboký příčný stav hlavy	300
Vysoký přímý stav	300
Deflexní polohy	300
Poloha předhlavím (temenem)	301
Poloha čelní	302
Poloha obličejová	304
Polohy koncem pánevním	307
Polohy šikmé	316
Polohy příčné	318
Naléhání a výhřez malých částí	325
NEBEZPEČÍ, KTERÉ HROZÍ PLODU V TĚHOTENSTVÍ A PŘI PORODU	327
Hemolytická nemoc novorozence (erythroblastosa)	327
Nitroděložní hypoxie, anoxie	329
Vliv léků na poškození plodu	332
Poranění plodu	332
Krvácení plodu při porodu	334
Smrt plodu v průběhu těhotenství a při porodu	334
NEPRAVIDELNOSTI PÁNVE	339
Pánev všeobecně stejnoměrně zúžená	339
Pánve ploché	340
Pánve příčně zúžené	340
Pánve šikmo zúžené	341
Diagnosa nepravidelné pánve	342
Vedení porodu při patologické pánvi	343
PORUCHY DĚLOŽNÍ PRÁCE A BŘIŠNÍHO LISU	344
Slabé děložní stahy	345
Příliš silné děložní kontrakce	348
Děložní retrakce	349
Poruchy břišního lisu	350
PORUCHY TŘETÍ DOBY PORODNÍ A DOBY POPORODNÍ	351
Zadržení lůžka	351
Poruchy odlučování lůžka	353

Zadržení části lůžka a blan	353
Děložní atonie — krvácení v době poporodní	354
Děložní inverze	358
PORANĚNÍ PŘI PORODU	360
Poranění zevních rodidel	360
Poranění hráze	361
Trhliny pochvy	364
Trhliny hrdla	365
Ruptura dělohy	366
Poranění pánve	370
NÁHLÁ SMRT ŽENY V TĚHOTENSTVÍ, PŘI PORODU A V ŠESTINEDĚLÍ	371
Akutní srdeční selhání	371
Krvácení do mozku	372
Vmetek do plicnice (embolie)	372
Embolie vzduchová	372
Embolie plodovou vodou	373
Porodní šok	374
Vykrvácení	375
UMĚLÉ ZAVEDENÍ PORODU (INDUKCE PORODU)	376
Indikace zavedení umělého porodu	377
Metody zavádění umělého porodu	377
NEPRAVIDELNOSTI V ŠESTINEDĚLÍ	379
Některé poruchy a potíže v šestinedělí	379
Poruchy močového ústrojí	379
Poruchy konečníku	380
Psychozy v šestinedělí	381
Krvácení v šestinedělí	381
PORUCHY FUNKCE A ONEMOCNĚNÍ PRSŮ	383
Nedostatečná tvorba mléka	383
Nadměrná laktace a poruchy ve vyměšování mléka	383
Poruchy bradavek	384
Zánět prsu	384
INFEKCE V ŠESTINEDĚLÍ	387
Vznik infekce	388
Průběh infekce	388

Infekce vulvy a pochvy	389
Infekce děložní	390
Zánět děložní sliznice	390
Zánět děložního svalu	391
Parametritis	392
Zánět vejcovodů a vaječníků	394
Zánět pobřišnice	394
Pánevní peritonitis	395
Celkový zánět pobřišnice	396
Poruchy žil a mízních cest	397
Flebotrombosa	397
Tromboflebitis	398
Celková nákaza	399
Bakteriémie	400
Septikémie	400
Pyémie	402
Prevence puerperální nákazy	403
Léčba puerperální sepse	404
Některé vzácnější specifické infekce v šestinedělí	405
REJSTŘÍK	407